

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ สุขภาพช่องปากที่สัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตและภาวะโภชนาการของผู้สูงอายุในโครงการฟื้นฟูพระราชนิเวศน์ของโรงพยาบาลสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นายนิมิตร เศรษฐะวัชรกุล

ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ
รศ.ดร.พัชราวรรณ ศรีศิลป์นันท์

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใส่ฟันเทียมพระราชทานของโรงพยาบาลสารภี จังหวัดเชียงใหม่ต่อคุณภาพชีวิตในด้านผลกระทบของสุขภาพช่องปากต่อสมรรถภาพในชีวิตประจำวัน ภาวะโภชนาการ ความสามารถในการเคี้ยวอาหารและการเลือกชนิดอาหารของผู้สูงอายุที่มารับบริการใส่ฟันเทียมพระราชทานที่โรงพยาบาลสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2550 เก็บข้อมูลในช่วงเดือนมีนาคม 2551 ถึงกรกฎาคม 2551 เก็บข้อมูลผู้สูงอายุจำนวน 106 คน ที่ใส่ฟันเทียมพระราชทานไปอย่างน้อย 6 เดือน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา เป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลกระทบของสุขภาพช่องปากต่อสมรรถภาพในชีวิตประจำวัน กับสถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ โรคประจำตัวด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-square test) ผลการศึกษา มีผู้สูงอายุที่ผ่านการประเมินความจำมีจำนวน 92 คน วิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะผู้ที่มีความจำปกติ ผู้สูงอายุที่ใส่ฟันเทียมพระราชทานมีอายุระหว่าง 62-87 ปี อายุเฉลี่ย 74.6 ± 5.7 ปี เป็นผู้ใส่ฟันเทียมทั้งปาก จำนวน 75 คน ใส่ฟันเทียมเกือบทั้งปากตั้งแต่ 16 ซี่ขึ้นไปจำนวน 17 คน สุขภาพช่องปากที่สัมพันธ์กับคุณภาพชีวิต ใช้แบบสัมภาษณ์ผลกระทบของสุขภาพช่องปากต่อสมรรถภาพในชีวิตประจำวัน (OIDP Index) พบว่าผลกระทบของสุขภาพช่องปากต่อสมรรถภาพในชีวิตประจำวัน ผู้สูงอายุส่วนน้อย (ร้อยละ 29.3) ตอบว่าสุขภาพช่องปากมีผลกระทบต่อสมรรถภาพในชีวิตประจำวัน ผู้สูงอายุมีผลกระทบของสุขภาพช่องปากต่อสมรรถภาพในชีวิตประจำวัน ในเรื่องการกินอาหารมากที่สุด ร้อยละ 19.6 ส่วนคะแนนผลกระทบของสุขภาพช่อง

ปากต่อสมรรถภาพในชีวิตประจำวัน (OIDP Score) ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปร การประเมินภาวะโภชนาการ ด้วยแบบประเมินภาวะโภชนาการ Mini Nutritional Assessment (MNA) พบว่าผู้สูงอายุที่ใส่ฟันเทียมพระราชทานมีภาวะโภชนาการที่เสี่ยงต่อการขาดอาหาร (คะแนน MNA =17-23.5) มากที่สุดคือ ร้อยละ 50.0 เมื่อประเมินค่าดัชนีมวลกาย พบว่าผู้สูงอายุที่ใส่ฟันเทียมพระราชทานมีค่าดัชนีมวลกาย (Body Mass Index, BMI) อยู่ในเกณฑ์ปกติ ($18.5 \leq \text{BMI} < 23.5$) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.8 การประเมินความสามารถในการเคี้ยวอาหาร พบว่าผู้สูงอายุที่ใส่ฟันเทียมพระราชทานไปแล้ว ไม่มีปัญหาในการใช้ฟันกัดอาหาร, การเคี้ยวอาหารและการกลืนอาหาร ร้อยละ 80.4, 72.9 และ 95.6 ตามลำดับ ความถี่ในการกินอาหารของผู้สูงอายุที่ใส่ฟันเทียมพระราชทานพบว่าอาหารที่กินบ่อยมาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผักผักต่างๆ ก๋วยเตี๋ยวและข้าวเหนียว อาหาร 3 ลำดับแรกที่สามารถกินได้สบาย ได้แก่ ส้มเขียวหวาน, ข้าวสวย, ผักต้ม และก๋วยเตี๋ยว การรับรู้ในชนิดอาหารส่วนใหญ่ผู้สูงอายุ เลือกกินอาหารที่เป็นอาหารอ่อน เคี้ยวได้ง่าย กินได้สบาย โดยสรุปผู้สูงอายุที่ได้รับการใส่ฟันเทียมทั้งปากและฟันเทียมเกือบทั้งปากตั้งแต่ 16 ซี่ขึ้นไปในโครงการฟันเทียมพระราชทาน ของโรงพยาบาลสตาร์ก จังหวัดเชียงใหม่ สามารถฟื้นฟูสภาวะช่องปากของผู้สูงอายุไร้ฟันหรือมีฟันเหลือน้อย 1-6 ซี่ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title Oral Health Related Quality of Life and Nutritional Status of Older People in Royal Denture Project at Saraphi Hospital
Chiang Mai Province

Author Mr. Nimit Tachawachareekul

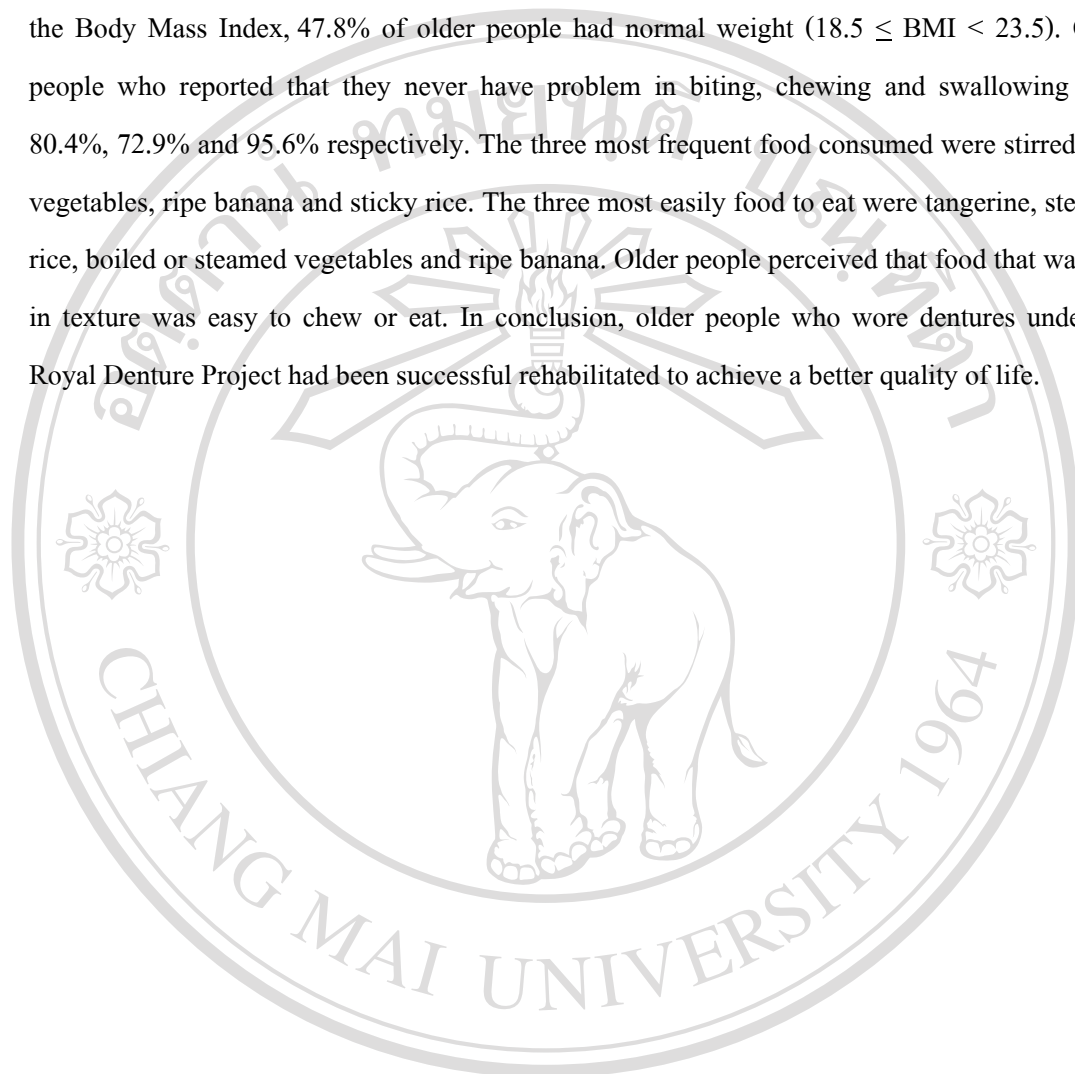
Degree Master of Public Health

Independent Study Advisor Assoc. Prof. Dr. Patcharawan Srisilapanan

ABSTRACT

The objectives of the study were to study the outcome of providing complete dentures under the Royal Denture Project on quality of life, nutritional status, chewing and selecting food type of older people during the year 2005-2007 at Saraphi hospital, Saraphi district, Chiang Mai province. Data was collected on March – July 2008. The samples were 106 older individuals who passed the short term memory test and should wear dentures at least 6 months. The samples were interviewed using a questionnaire. Descriptive statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation. Chi-square test was used to describe the relationship between OI DP Score and these variables: sex, age, marital status, occupation, income, education, diseases. 92 older people had normal memory after screening using the Short Term Memory Test. The data was analyzed only in those having normal memory. The findings showed that age range of older people was 62-87 year olds, average age was 74.6 ± 5.7 . 75 older people wore complete dentures while 17 older individuals wore temporary partial denture more than 16 teeth. Oral health related quality of life as assessed by the Oral Impact on Daily Performances index showed that 29.3% of older people stated that they had at least one oral impact on daily performances. Eating difficulty was the most common problem found (19.6%). There was not significant in

OIDP Score and variables studied. Using the Mini Nutritional Assessment, it was found that 50% of older people was at risk of under-nutrition (MNA =17-23.5). However, when assessed using the Body Mass Index, 47.8% of older people had normal weight ($18.5 \leq \text{BMI} < 23.5$). Older people who reported that they never have problem in biting, chewing and swallowing were 80.4%, 72.9% and 95.6% respectively. The three most frequent food consumed were stirred fried vegetables, ripe banana and sticky rice. The three most easily food to eat were tangerine, steamed rice, boiled or steamed vegetables and ripe banana. Older people perceived that food that was soft in texture was easy to chew or eat. In conclusion, older people who wore dentures under the Royal Denture Project had been successful rehabilitated to achieve a better quality of life.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved